

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

Ghetuyghenissen der Oudt-vaderen, en Catholijcke Leeraren die Peenius voorstelt, om te bewijzen, dat Christus onsen eenighen Middelaer is, niet alleen der verlossinghe maer oock der voorbiddinge.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

Ghetuyghenissen der Oudt-vaderen,
en Catholijcke Leeraren die *Peenius*
voorstelt, om te bewijfen, dat
Christus onsen eenighen Midde-
laeris, niet alleen der verlossin-
ghe maer oock der voorbiddinge.

IN alle dese ghetuyghenissen, die *Peenius* hier voor-
stelt, en vinde ick niet anders als eene enckele her-
halinghe van't ghene hy gheseyt heeft in sijn eerste
Capittel, daer ick dit hebbe beantwoort; behalven
eene spreuke, ofte twee, die hy hier op een nieuw
voortbrenght. Laet ons die ondersoecken.

*Peenius. pag. 82. Tertullianus in Apolog, advers.
gent. Cap. 21, seght: Wy dienen Godt door Christum.*

Antw. Soo spreken, en doen wy oock.

*Peenius. Ibid. Origenes Contra Celsum lib. 8. seght,
dat de Christenen van sijnen tyde, hare ghebeden offerden
door Christum die de versoeninghe is van onse sonden, ende
onse ghebeden opoffert aen Godt.*

*Antw. Is dit niet het selve, 'twelck ick hier bo-
ven, soo dick wils gheseyt hebbe, te weten, dat wy
onse ghebeden door Christum opdragen aen Godt,
ende dat hy onse ghebeden opoffert, als wesende
de versoeninghe voor onse sonden, ende opper-Priester,
dat nochtans hier mede niet uyt-ghesloten worden
mindere voortbidders, de welcke dit niet en doen
als verlossers, of opper-priesters, maer oock selve
door Christum, sonder den welcken hare ghebeden*

niet en ſouden aenghenaem weſen aen Godt: ende dat wy alſoo tot den Vader komen door *Chriſti inleydinghe alleen*.

Peenius Ibid. Maer Origenes voeght'er by, dat ſy aen Godt alleen door Ieſum hare ghebeden offeren.

Antw. Indien ghy *Origenes* niet gheleſen en hebt, ſoo iſt u te vergheven: Indien ghy hem gheleſen hebt, ſoo hebt ghy gheloghen, deſe woorden ſoo voorſtellende als of *Origenes* ſeyde, dat ſy hare ghebeden offerden *alleen door Chriſtum*, daer hy ſeght, *ſoli Deo*, dat is, *alleen aen Godt, door Chriſtum*. Iſt niet een wonderlijck dinghen, dat ghy ſchier niet een Out-vader kont voorſtellen, ſonder leughen, of ſonder bedrogh? Wy ſegghen dan oock met *Origenes*, dat wy onſe ghebeden *alleen aen Godt offeren door Chriſtum*, maer wy ſegghen oock met hem *lib. 8. contra Celſum*, op't ſelve bladt: dat de menighe der *Engelen*, by ſtaet de ghene die Godt aenroepen, ende dat ſy niet op en hout de ghebeden op te draghen aen Godt, item, dat de *Engelen* onſe ghebeden in den hemel offeren aen Godt door den eenighen opperſten *Prieſter*, ende dat ſy oock bidden voor de ghene, die haer toe-betrouwt ſijn.

Voeght hier nu by, de ſpreuken *Origenis*, boven van my voorgheſtelt, daer hy *Iob, Abraham*, ende alle de *Heylighen* aenroept.

Het ghene dat ghy nyt *Cyrellus*, ende *Ambroſius* voorſtelt, is boven ten vollen beantwoort.

Peenius. pag. 83. Auguſtinus lib. 10. Confell. Cap. 43. ſeght: De *Ware Middelaer de menſche Chriſtus Ieſus* is verſchenen &c. met recht is mijne hope vaſt op hem, om dat ghy alle mijne qualen gheneſen ſult door hem, die voor ons bidt, anders ſoude ick wanhopen.

Antw. Auguſtinus ſpreeckt hier van *Chriſtus*, als den

den eenighen Middelaer der verlossinge, dat blijktt uyt sijne voorgaende, ende volghende woorden:

1. O goeden Vader, seydt hy, hoe hebt ghy ons bemint, de wyde ghy u wen eenighen Sone niet ghespaert hebt, maer ghy hebt hem voor ons godloose ghegheven? 2. Hoe hebt ghy ons bemint, voor de welke, dien, die u ghelijck was, u ghehoorsaem ghevoorden is tot de doot des Cruys? 3. Hy is voor ons verwinder, en offerhande. 4. Daerom is Christus voor allen ghestorven, op dat de ghene die leven, niet meer aen haer selven leven, maer aen de ghene, die voor haer ghestorven is, Siet Heere ick werpe mijne sorghe op u, op dat ick leve.

Al het ghene dat ghy wijdtloopigh voorstelt uyt Augustino Lib. 9. de Civit. Dei cap. 15. en siet oock nergens op, dan op Christum, als Middelaer onser verlossinge, dat blijktt wederom uyt sijne voorgaende, ende volghende woorden.

1. Seght hy: Christus moest sterflijck worden, &c. op dat de ghene, om welke te verlossen, hy Middelaer geworden is, niet en souden blijven inde eeuwige doot. of in de doot des vleeschts.

Hier op seght hy: De goede Enghelen en connen niet zijn tusschen beyden, tusschen de ellendighe sterflijcke, ende de gheluck-salighe onsterflijcke, want sy selve zijn oock geluck-saligh, ende onsterflijck.

De quade Enghelen connen tusschen beyden zijn, om dat sy onsterflijck zijn met de goede Enghelen, ende ellendig met de menschen. Maer Christus heeft de ghene, welckers herten hy ghesuyvert heeft door het gheloof, van hare onsuivere heerschappije verlost.

2. Seght hy, alles besluytende: Daerom als hy inde ghedaente eens dienst-knechts, op dat hy Middelaer soude wesen, heeft willen onder de Enghelen zijn, is in de ghedaente Godts ghebleven boven de Enghelen.

Ende daerom als *Augustinus* seght, dat *Christus* voor ons bidt inden hemel, hy verstaet hier door, dat hy dit doet als *Middelaer der verlossinghe*, ghelijck hy oock seght in *Psal. 94.* Indien ghy een *Priester* begheert, hy is boven de hemelen, hy bidt voor u, die op der aerde voor u ghestorven is. Alsoo segghen wy oock met hem in *Psal. 108.* 'T en is gheen rechtmatigh ghebedt (oock self niet van den Heylighen in den hemel) dan door *Christum*, want het ghebedt, dat niet gheschiedt door *Christum*, en can niet alleen de sonde niet uyt wisschen, maer wert selve tot sonde; daerom sluyt de *Roomsche Kercke* alle hare ghebeden, met dese, oft diergheelijcke clausule: *Door onsen Heere Iesum Christum.* Alsoo seght hy oock in *1. Ioan. Tract. 1. cap. 2.* Dat *Christus* onsen *Advocaet* is, om dat hy de *versoeninghe* is voor onse sonden (welck hy tot viermael toe herhaelt) jaer voor de sonden vande gheheele *Wereldt*, die hy met sijn bloedt heeft ghekocht.

Desghelijcks seght hy *Tract. 2. in Ioannem*, dat de ongheleovighe niet en kunnen komen tot het ghebove, noch de sondaren tot de ghenade, ten sy door *Christum*, om dat hy het leven is, en waerom is hy het leven? om dat hy, seght *Augustinus*, voor ons mensch ghe worden is, ende daer nae, om dat hy ghecruyst is.

Wat aengaet 'tghene hy seght *Serm. 55. de verb. Dom.* daer spreeckt hy van de afgoden-dienaers, ende seght niet anders, als dat sy tot die saligheydt niet en kunnen gheraken als door het gheloove in *Christum*, die de *Waerheydt* is, ende dat'er gheenen anderen wegh en is, als desen. Hier uyt en volghet niet, dat men de Heylighen niet en magh nemen tot voorbidders.

Aengaende *Anselmus*, ghy moet my naerder aenwijsinghe doen.

Theodoretus in 1. *Timoth. 2.* seght, dat *Christus* de godlijke nature vereenighende met de menschelijke, den mede heeft ghemaect tusschen Godt, ende de menschen: Hier en is wederom niet teghen de voorbiddinghe der Heylighen.

Op het ghetuyghenisse *Chrysofomi* Homil. 7. in 1. *Timoth. 2.* hebbe ick boven gheantwoordt.

Icken kan oock by *Chrysofomus* Hom. 4. ende 5. in Ep. ad *Coloss.* niets vinden, 't welcke strijde tegen de voorbiddinghe der Heylighen: wanneer ghy sijne woorden sult voorstellen, ick sal se ondersoecken.

Stelt nu uwe ghetuyghenissen voor uyt de *Catholijcke Leeraers.*

Peenius pag. 85. Clemens Romanus Lib. 2. Constit. cap. 28. &c.

Antw. Hier op heb ick boven gheantwoordt.

Peenius. ibid. Carolus Magnus Lib. 4. de Imagin. cap. 2. &c.

Antw. Wat van desen *Carolus Magnus* te houden is, heb ick hier voren gheseydt.

Peenius ibid. Anselmus in lib. medit. &c.

Antw. Wijst my het Capittel aen.

Peenius ibid. Iacobus Faber. &c.

Antw. Dit selve hebbe ick in't voorgaende beantwoordt.

Wat raect het schrift van *Georgius Wicelius*, dat en hebbe ick niet konnen bekomen.

Eyndelijk hier is aen te mercken, dat *Peenius* niet anders en doet, als sijnen boeck vullen met dickwils herhaelde ghetuyghenissen, die onse leere meer bevestighen, als de selve om verre stooten.

Ghe-